

INFORMACIJA AUTORIAMŠ

1.1. „Kalbotyros“ žurnalo „Lietuvių kalbos“ sąsiuvinio redaktorių kolegijai įteikiami du spaudai visiškai parengti straipsnių egzemplioriai. Rekomenduojama apimtis – iki 15 mašinaraiščio puslapių; didesnės apimtys straipsniai spausdinami tik išimties tvarka atskiru redaktorių sprendimu. Popierius turi būti standartinio formato (210x297 mm), rašomoji juostelė – ryškiai juoda.

1.2. Pagrindinė leidinio kalba – lietuvių, bet priimami ir darbai, parašyti anglų, latvių, prancūzų, rusų, vokiečių kalbomis.

1.3. Jeigu straipsnis parašytas lietuviškai, po jo dedama santrauka (reziumė) anglų kalba; po straipsnių užsienio kalbomis dedama lietuviška ir angliška santrauka.

Be santraukų spausdinamos lingvistinės pastabos, publikacijos, recenzijos, informacinio pobūdžio tekstai.

1.4. Kadangi leidinys recenzuojamas, kartu su straipsniais įteikiama viena habilituoto daktaro arba dvi mokslo daktarų recenzijos. Recenzentų pavardes numatoma skelbti publikacijų pabaigoje.

Recenzijų nereikia 1.3 nurodytiems darbams (lingvistinėms pastaboms ir kt.), spausdintiems be santraukos kita kalba.

2.1. Tekstas (taip pat ir išnašos!) spausdinamas per du intervalus kanceliarinio tipo mašinėlė (portatyvinės mašinėlės netinka). Autoriaus vardas ir pavardė nurodomi po straipsnio antraštę, atskiriant juos nuo antraštės ir teksto trijų intervalų tarpais. Vardas rašomas nesutrintas – tik prieš nusų pavardę įprasta rašyti vardo bei tėvavardžio (орыччье) inicialus. Paaanraštes nuo pagrindinio teksto iš viršaus ir apačios taip pat atskiriamos trijų intervalų tarpais. Antraštės, paanraštes ir autoriaus vardas bei pavardė spausdinami mažosios raidėmis.

2.2. Viename mašinaraiščio puslapyje turi būti 28 – 30 eilučių, vienoje eilutėje – 60 – 65 mašinėlės kirčiai („sutartiniai rašmenys“), įskaitant tarpžodinius intervalus. Kairysis puslapis laukelis turi būti ne mažesnis kaip 20 mm, dešinysis – 10 mm, viršutinis ir apatinis – po 20 mm.

Mašinaraištis numeruojamas dešiniajame viršutiniame kampe iš eilės nuo pirmojo iki paskutinio puslapio. Neturi būti praleidimų ir raidinių pataisų (tokių kaip 12a ir pan.).

Graikų raidės apvedamos raudonai ir kairiajame laukelyje parašomi jų pavadinimai (τ – tau, η – eta, θ – theta...). Gotiškos raidės (jos vartotinos tik pačiais būtinaisais atvejais) apibraukiamos mėlynu rašalu arba tušu.

2.3. Taisoma (puslapyje ne daugiau kaip 5 ženklai) ir pabraukiama juodu rašalu arba tušu. Pageidaujami šriftai nurodomi tik specialiu pabraukimu: vingiuota linija (—) reiškia kursyvą (juo paprastai pateikiami pavyzdžiai), brūkšninė linija (---) – retinimą, brūkšninė ir vingiuota linija kartu – retiną kursyvą, išsūinė linija – pusjuodį šriftą, dvigubas pabraukimas išsūinė linija – DIDŽIASIAS raidės, išsūinė ir vingiuota linija kartu – pusjuodį kursyvą. Prašytume šriftais per daug nepiktnaudžiauti – ypač prašytume vengti dažnų retinimų. Žodžio reikšmė aiškinama paprastose žodžiuose (pvz., skr. *asvā* „kumelė“).

3. Brėžiniai turi būti visiškai parengti spaudai ir gerai suderinti su „Kalbotyros“ formatu. Ypatingas dėmesys skirtinas grafinės medžiagos kontrastingumui, lakoniškumui ir, svarbiausia, būtinumui. Brėžinio vieta bei aiškinamasis užrašas spausdinami pačiame tekste ir pakartojami tuščiojoje brėžinio pusėje. Įsidėmėtina, kad brėžinių redaktorių kolegija neperdirbina – už jų kokybę visiškai atsako autoriai. Jeigu brėžiniai daryti kompiuteriu, pridėtina jų kopija disketėje.

4.1. Išnašos skiriamos pastaboms, o ne literatūros nuorodoms (žr. dar 2.1). Jos numeruojamos iš eilės per visą straipsnį. Tekste išnašų numerių skaitmenys pakeliami per pusę intervalo ir rašomi be jokių skirtukų po tų žodžių ir sakinių, su kuriais atitinkamos išnašos yra susijusios; skaitmenys turi būti prieš skyrybos ženklą, o ne po jį.

4.2. Cituojami šaltiniai ir autoriai nurodomi ne išnašose, o pačiame tekste: reikiamose vietose lenktiniuose (ne lauziniuose, kaip daryta iki šiol) skliaustuose rašoma autoriaus pavardė (jeigu jos nėra – veikalo pavadinimo pradinis žodis arba pavadinimo santrumpa), publikacijos metai ir, jeigu reikia, atitinkami puslapiai arba paragrafai (puslapio santrumpa – p., S., s., c. – n e b e r a š o m a l.).

Tarp autoriaus, metų ir puslapių arba paragrafų rašomas kablelis, pvz.: (Brugmann, Delbrück, 1897, § 818). Kai vienoje vietoje minimi keli darbai, tarp jų nuorodų

žymimi klabiašaškiai, pvz.: (Jakobson, 1962, 280–284; Kazlauskas, 1966, 73–75). Jeigu cituojamojo darbo autorius minimas tekste, vartotinos tokios nuorodos: „V. Urbutis (1978, 53–55) teigia, kad ...“. Prieš autorii ar veikalą tuose pačiuose skliaustuose gali būti vartojamos santumpos *plg.*, *žr.* ir kt., pvz.: (žr. Kazlauskas, 1966, 85), (plg. LKG 1 190). Kai nurodomi keli tais pačiais metais paskelbti vieno autoriaus darbai, prie metų rašomos raidės *a, b, c...* (1988a, 1988b ir t.t.). Nurodant veikalų raidinės santumpas, skrybys ženklai nevartojami, o tomai žymimi arabiškais skaitmenimis, pvz.: (žr. LKŽ 12 350), (plg. LKG 1 § 500).

4.3. Šiaip vartotini tikrai didžiojo „Lietuvių kalbos žodyno“ ir akademinės tritomos „Lietuvių kalbos gramatikos“ sutrumpinimai. Ypatingais atvejais straipsnis gale gali būti pridėtas specialus abėcėlinis būtinų sutrumpinimų sąrašas.

5.1. Jeigu cituojamas veikalas parašytas slavų ar kokio kito nelotyniško alfabeto raidėmis, tai autorius, veikalą pavadinimo pradžios žodis ar pavadinimo sutrumpinimas transliteruojami, pvz.: (Lekomceva, 1972, 150), (GLJ § 80); šis reikalavimas, suprantama, netaikytinas, jeigu redakcijai įteiktas straipsnis, parašytas rusų kalba. Literatūros sąrašas tokie cituojami darbai pateikiami bendra abėcėlės tvarka (t.y. neišskiriami į atskirą „kitakalbių“ rašinių grupę).

5.2. Literatūros sąrašas, sudarytas pagal šiuos reikalavimus, atrodytų taip:

Literatūra

Ambrazas, 1990 – Амбразас В. Сравнительный синтаксис причастий балтийских языков. Вильнюс: Мокслас.

Bendišs H., 1972, Dvaskapu fonemiskā interpretācija. – Veltjūns akadēmīkīm Jānim Endzelīnam. Rīga, 27–42.

Brugmann K., Delbrück B., 1897, Grundriss der vergleichenden Grammatik der indogermanischen Sprachen. Bd. 1: Einleitung und Lautlehre. Strassburg: K.J. Trübner.

Čekman, 1979 – Чекман В. Н. Исследования по исторической фонологии праславянского языка. Типология и реконструкция. Минск: Наука и техника.

GLJ – Грамматика литовского языка / Отв. ред. В. Амбразас. Вильнюс: Мокслас, 1985.

Kazlauskas J., 1966a, Fonologinė kūrto raidos baltų kalbose interpretacija. – Baltistica, t. 2 (2), 119–132.

Kazlauskas J., 1966b, Lietuvių literatūrinės kalbos diferencinių elementų sistema. – Kalbotyra, t. 14, 73–81.

Kenstowicz M., 1972, Lithuanian Phonology. – Studies in the Linguistic Sciences, vol. 2 (2), 1–85.

Kūmavičius J., 1966, Dėl kai kurių leksinių tarnybių literatūrinės formos. – Lietuvių kalbos leksikos raida / Ats. red. J. Kruopas. Vilnius, 169–172.

Lekomceva, 1972 – Лekomдцева М. И. О взаимодействии фонологических систем в районе балто-славянского пограничья. – Балто-славянский сборник / Отв. ред. В. Н. Топоров. Москва, 116–134.

LKG 1 – Lietuvių kalbos gramatika. T. 1: Fonetika ir morfologija / Ats. red. K. Ulydas. Vilnius: Mintis, 1965.

Rosinas A. Baltų kalbų įvardžiai: morfologijos raida. Vilnius: Petro ofsetas, 1995.

Urbutis V., 1978, Žodžių darybos teorija. Vilnius: Mokslas.

5.3. Atkreiptinas dėmesys, kad periodinių leidinių bei žurnalų pavadinimai rašomi be kabučių, o tomai, sąsiuviniai bei numeriai – arabiškais skaitmenimis tarp knygos ar žurnalo pavadinimo ir puslapių nuorodos. Knygų apimtis (puslapiais) nenurodoma. Standartinis skirtukas „//“ keičiamas kalbotyros literatūroje įprastu deriniu „-“. Leidimo vieta nurodytina netrumpinant miesto pavadinimo; kai leidinyje minimos daugiau kaip dvi vietos, rašoma tik pirmoji, toliau pridėdant *etc.* (pvz. vietoj *Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk* rašoma *Wrocław etc.*). Po knygos leidimo vietos rašomas dvitaškis, toliau – leidykla. Knygų leidyklą nurodyti būtinai.

6.1. Prieš literatūros sąrašą dedama 1.3 minėta santrauka (reziumė), po sąrašo kairėje pusėje nurodoma autoriaus mokslo įstaiga ir, kiek žemiau, recenzentai, dešinėje – rankraščio įteikimo redaktorių kolegijai data.

6.2. Jeigu straipsnis surinktas ESM, jo tekstas turi būti kuo artimesnis mašinarštiniam: tenkintini 2.1 – 2.3 reikalavimai, parinktinai atitinkamas (pvz., „Courier“ tipo) šriftas. Tokiais atvejais redakcija labai pageidautų kartu su mašinarščiu gauti ir jo ESM disketę (parengus leidinį, ji gražinama autoriui).

6.3. Straipsniai (kartu su recenzijomis ir brėžiniais) įteikiami voke, ant kurio užrašoma: autoriaus inicialas ir pavardė, straipsnio pavadinimas, mokslo įstaiga, įteikimo data, autoriaus tarnybinis bei namų adresas ir atitinkami telefonai. Jeigu autorius labai suinteresuotas redaktorių sprendimu, į voką įdedamas atvirukas su pašto ženklu ir adresu.

7. Kadangi, pradedant 43 tomu, atskiri „Kalbotyros“ sąsiuviniai yra savarankiški mokslo leidiniai, kurie ne kurie čia išdėstyti reikalavimai (pvz.: 1.2, 1.3, 4.3) gali netikti kitiems sąsiuviniams.

8. Dėkojame buvusiam „Kalbotyros“ atsakomajam redaktoriui prof. habil. Albertui STEPONAVIČIUI, parengusiam galutinį šios instrukcijos variantą ir jį kruopščiai suredagavusiam.

Redaktorių kolegija